

**פתרון בחינת הבגרות גיאוגרפיה
הפיתוח והתכנון המרחבי**

מועד קיץ תשע"ח/2018

שאלון 57282

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

הפיתוח והתכנון המרחבי, קיץ תשע"ח/2018.

(במתכונת ההבחנות החדשה)

1. גלובליזציה במדינות הפחות מפותחות

א. תהליכים האופייניים למדינות הפחות מפותחות:

- היעלמות של מאפייני התרבות המקומית - תהליכים של האחדה תרבותי המתבטאת בשפה, לבוש, מזון, הרגלי צריכה הדומים למדינות המפותחות
- שיפור באיכות הסביבה
- ירידה בשיעור המועסקים בחקלאות - תהליכי התיעוש כתוצאה מכניסת חברות רב לאומיות מביאים להגירה רבה מהכפר לעיר ולירידה
- עלייה בשיעור המהגרים הנכנסים למדינה לצורכי תעסוקה.
- עלייה בשיעור המועסקים בענף התעשייה: הרכבה של מוצרים עתירי ידע-הרכבה של מוצרים עתירי ידע איננה דורשת ידע או הכשרה מיוחדים ועל כן ניתן להקיף מפעלים כאלה במדינות הפחות מפותחות
- עלייה ברמת החיים של האוכלוסייה - העלייה בשכר, צמצום מימדי האבטלה מביאה לעלייה ברמת החיים של האוכלוסייה.

ב. (1) התופעה עליה ניתן ללמוד מהטקסט היא: ניצול עובדים בתנאים קשים

(2) תופעה זו קורית במדינות הפחות מפותחות מהסיבות הבאות:

- המדינות לא מקפידות על תנאי עבודה נאותים לעובדים בתחומי השכר ותנאים סוציאליים
- המדינות כפופות לעיתים לרצונן של החברות הרב לאומיות שלא מאפשרות להן לקבל החלטות לטובת העובדים
- העובדים עצמם מוכנים לעבוד בתנאים קשים ול רק כדי לשפר את מצבם הכלכלי שהיה גרוע מקודם.
- נשים רבות חסרות השכלה ומקצוע מהגרים ונערים מהווים את כוח העבודה.

2. המהפיכה הירוקה

הגדרה:

הכוונה למאמץ בין לאומי שכלל השקעות רבות של הון, טכנולוגיה והדרכה לחקלאי העולם הפחות מפותח במטרה להגדיל את תפוקת המזון הבסיסיים. המאמצים נעשו על מנת לצמצם מחסור במזון ורעב.

ב. (1) הגרף מראה עלייה בתפוקה לדונם של דגנים בעולם. תוצאה של השינויים הבאים:

- הלוואות לאיכרים לצורך רכישת טכנולוגיות וקרקעות
- פיתוח של זנים חדשים לגידולי מזון בסיסיים.
- שימוש בדשנים וחומרי הדברה.
- הדרכה בשיטות עיבוד חדשניות.

(2) גידולי בעל מתבססים על המשקעים היורדים באופן טבעי ולא השקיה.

תהליכים שונים של ריבוי שנות בצורת, התחממות גלובלית ועונות גשומות ויבשות מביאים לתנודות השנתיות

ג. קשיים ביישום המהפיכה הירוקה

- הידע של חלק מהאיכרים היה מועט, הם התקשו לקלוט את החידושים שהוצעו להם
- חלקות הקרקע לא היו מספיק גדולות כדי להצדיק שימוש במיכון.
- הוצאות הייצור היו גבוהות מדי.
- הזנים החדשים היו רגישים למזיקים.

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

- משבר האנרגיה של 1973 גרם לייקור הדלק ולצמצום הסיוע למדינות הפחות מפותחות.
- בעלי ההון רכשו מחדש את הקרקעות.

3. המרחב הכפרי

מאפיינים של הכפר הצרפתי

- דגם מקובץ
- שדות חקלאיים גדולים
- שימוש במיכון רב
- במרכז הכפר מבני ציבור
- מיקום בקריבה לנתבי תחבורה
- גידולי חממות
- בתים בנויים מחומרים יציבים

מאפיינים של הכפר באתיופיה

- בנייה מחומרים מקומיים- מגורים בבקתות
- נשים וילדים משמשים ככוח עבודה
- בעלי חיים משמשים בעבודה
- החלקה החקלאית נמצאת בקירבה למקום המגורים
- בעלי חיים גרים בקירבה לבתים
- הכפר נעדר מרכז מבני ציבור
- מעט מאוד תושבים

4. סכרים

א. סיבות להקמת סכרים על נהרות בעולם:

- ויסות הזרימה בעונות שטפונות
- ייצור חשמל
- אספקת מים בעונות היבשות
- פיזור אוכלוסייה
- מקור אנרגיה בר קיימה- הפקת אנרגיה ממים אינה מזהמת את הסביבה, איננה מתכלה.
- בילוי ונופש באזור האגם . הסכר עצמו הוא אטרקציה.
- ניצול שטחים שבעבר לא ניתן היה להשתמש בהם לחקלאות

ב. בעיות העלולות לנבוע מהקמת הסכרים:

- תקלה או חבלה עלולה לגרום להצפת שטחים עצומים.
- הקמת הסכר מביאה לפינוי אזרחים ו/או פגיעה בשטחי נוף ו/או ערכי טבע כאשר ממלאים את המאגר

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

- כמות מים גדולה של מים מתבזבזת בשל ההתאדות
 - סכירת הסכר משנה את משטר הזרימה בנהר ועוצרת אספקת סחף במורד הנהר
 - סכירת הנהר במעלה הנהר מונעת מים ממדינות במורד הנהר
 - פגיעה בשטחים פתוחים- הפקת אנרגיה מחייבת שימוש בשטחים פתוחים.
 - הובלת האנרגיה המופקת יקרה מאוד.
- ג. 1) המדינות בהן זורם נהר הקולורדו הן: יוטה, קולורדו, אריזונה, נבדה וקליפורניה
 2) סוג האקלים השורר ברוב המדינות הוא ערבתי מדברי עד 400 מ"מ גשם.
 כמות משקעים כזו מחייבת הקמת סכר לצורך קיומה של האוכלוסייה הגרה במדינות אלה .

5. גלעין ושוליים

א. האזורים: דרום מזרח אנגליה, מזרח אנגליה

הקביעה: גלעין

נימוקים:

- שיעור נמוך של מבטלים ושל מעסקים בייצור הראשוני (חקלאות, וכרייה)
- שכר ממוצע לשבוע גבוה
- שיעור גבוה של מועסקים בתחום המדע ובמקצועות טכניים
- שיעור גבוה של מועסקים בשירותים אדמיניסטרטיביים ובשירותי תמיכה

האזורים: וילס, צפון מזרח אנגליה, צפון אירלנד

הקביעה: אזור שוליים

הנימוקים:

- שיעור גבוה של מובטלים ושל מעסקים בייצור הראשוני (חקלאות, וכרייה).
- שכר ממוצע לשבוע נמוך.
- שיעור נמוך של מועסקים בתחום המדע ובמקצועות טכניים.
- שיעור נמוך של מועסקים בשירותים אדמיניסטרטיביים.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

ב. מאפייני שוליים נוספים לאזורי השוליים מתוך מפות באטלס.

המאפיינים	האזור
אזור מעט הררי שטח נרחב משמש למרעה	ויילס
אזור הררי כיסוי שטחי יער צפיפות אוכלוסין נמוכה עיסוק בכריית מחצבים גישות בינונית (מעט מסילות ברזל, כבישים ראשיים ומהירים)	האזור: צפון-מזרח אנגליה
שטחי חקלאות רבים צפיפות אוכלוסייה נמוכה מיעוט תעשייה מיעוט בערים גדולות מרחק מהגלעין של בריטניה קרבה לגבול עם אירלנד	האזור: צפון אירלנד

ג. דרכים לפיתוח אזורי שוליים

דרך: הגדרה של אזורי עדיפות לאומית

הסבר: המדינה מגדירה את אזורי השוליים כאזורי עדיפות לאומית ומעניקה לתושבים ולעסקים מגוון הטבות ותמריצים כלכליים: מענקים, הקלות במיסים והטבות בתחומי החינוך והדיור.

הדרך: פיתוח מגוון מקורות תעסוקה והרחבת הבסיס הכלכלי.

הסבר: פיתוח מקורות תעסוקה מגוונים (עיתרי ידע ועיתרי כוח אדם) גורם לאנשים המתגוררים בשוליים להישאר במקומם וגם מושך אליהם אוכלוסייה חדשה.

דרך: מתן העדפה באספקת שירותים ציבוריים לאזורי השוליים

הסבר: השקעות משאבים בפיתוח השירותים הציבוריים כגון פיתוח תחומי הבריאות, החינוך והתרבות נועדו לשפר את איכות החלים של התושבים באזורי השוליים ולהפוך אותם ליעד אטרקטיבי להגירה פנימית.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

הדרך: פיתוח מערכות תחבורה ותשתית

הסבר: השקעות בפיתוח תשתיות התחבורה והתקשורת נועדו לשפר את הנגישות לאזורי השוליים ולאפשר לבני אדם, למוצרים ולידע לעבור בצורה יעילה באזורי השוליים ולעבור מאזורי השוליים לאזורים אחרים במדינה.

הדרך העברת פעילות לאזורי השוליים

הסבר: פיתוח פרויקטים כלכליים גדולים, באזורי השוליים, העברה של תפקודי הממשל לשוליים או העברת הבירה והקמת ערים חדשות בשוליים נועדו למשוך אוכלוסייה רבה ומגוונת לאזורים אלה.

הדרך: פיתוח היתרון היחסי של אזורי השוליים.

הסבר: ניצול היתרונות היחסיים של אזורי השוליים כאמצעי לפיתוח ענפים כמו ניצול חומרי גלם ופיתוח התעשייה (מפעלי ים המלח) אזורי תיירות, נוף טבעי או אתרים היסטוריים (מאצ' פיצו).

הדרך: עידוד הצמיחה באזורי אגלומרציה

הסבר: השקעה וריכוז הצמיח דווקא באזורי הגלעין ובאזורי אגלומרציה תביא לחלחול של ההצלחה גם לאזורי השוליים ותביא לעלייה ברמת החיים של כל תושבי המדינה.

6. מטרופולין טוקיו
א. גורמי מיקום לעיר טוקיו:

- טופוגרפיה- פני שטח מישוריים מקלים על בנייה והנחת תשתיות
- מיקום לחופי ים- מאפשר הפיכתן לערי נמל, אקלים נוח יותר מאזורים בפנים היבשה
- מיקום במפרץ- מאפשר הקמת מעגן שקט לאוניות.
- מיקום בקירבה לצירי תחבור ראשיים.

ב. גורמים למיקום שימושי הקרקע השונים:

- מע"ר. מיקום במרכז העיר הסברים:
- במע"ר נמצא הריכוז הגדול ביותר של משרדים, בנקים, חנויות, בתי קולנוע, תיאטראות ועוד.
- המע"ר הוא האזור הנגיש ביותר - רואים מגוון של אמצעי ודרכי הגעה למע"ר.

תעשייה.

- מיקום: בשולי העיר, בקירבה למע"ר הסברים:
- לאורך נתיבי תחבורה ראשיים
- במרחק מהאוכלוסייה לצמצום מפגעי רעש וריח
- בקירבה לשטחי איחסון בשטחים מיובשים
- לאורך נהרות לצורך הובלה.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
 לא צריך לסכם
 הכנו עבורכם סיכומי
 שיעורים מראש

ספריית שיעורים
 כל השיעורים
 פתוחים לצפייה,
 בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
 הגיעו מוכנים עם
 חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
 לכל שאלה, מרגע הרישום
 עד הבחינה

6

- מיקום ליד המע"ר-- סביר להניח שמדובר במרכז תעשייה עתירת ידע - הוכחות: מיקום התעשייה ליד שטח ירוק, בקירבה למע"ר לצורך נגישות ובקירבה להנהלות הראשיות הממוקמות במע"ר.

שטח ירוק.

- מיקום: מפוזר בעיר במקומות רבים.
- הסברים:
- שטחי פנאי ונופש לטובת האוכלוסייה הגרה בעיר.
- שטח ירוק גדול מצוי מחוץ לעיר

שדה תעופה -

- מיקום: חוף הים המזרח של המפרץ
- הסבר:
- מרחק מהאוכלוסייה בשל מטרדי רעש וסכנות בטחיותיות
- בקירבה לאזורי התעשייה לצורך הובלת התוצרת של מפעלי התע"י.

ג. התופעה אותה רואים בתרשים נקראת יוממות.

סיבות ליוממות:

- יוממות היא תופעה של נסיעה על בסיס יום יומי לעיר הגדולה לצורך עבודה, ביולי, צריכת שירותים וקניות.
- התפתחויות בתחומי התחבורה וגידול ברמת המינוע מאפשרת לגור במקום אחד ולעבוד במקום אחר.
- תהליכי פרוור ותנועות אוכלוסייה לעבר המרחבים הכפריים האיזו את תהליכי היוממות, משום שמקומות אלה לא מציעים עבודה.

7. פיתוח ותקשורת

התאמת המדינות למספר:

1. אתיופיה.

הסבר- מדינה בתת פיתוח המתאפיינת ברמת תשתיות לא מפותחת ובתמ"ג מאוד נמוך המקשה על המדינה להניח תשתיות

תקשורת.

2. ברזיל- מדינה בתהליכי צמיחה, התמ"ג שבה גבוה משל אתיופיה וכך גם שיעור המשתמשים באינטרנט.
3. ארה"ב- משינה מפותחת שבה גם התמ"ג לנפש גבוה וגם שיעור המשתמשים באינטרנט גבוה. רמת תשתיות תקשורת גבוה מאוד.

ב. תמ"ג לנפש הוא מדד המעיד על רמת הפעילות הכלכלית של המדינה ועל יכולת הפרט והמדינה לרכוש מוצרים ושירותים. שיעור המשתמשים באינטרנט מלמד על רמת ההשקעות של המדינה הן באמצעות ההון אנושי והן בהשקעות כספיים לצורך פיתוח והקמת תשתיות תקשורת, שהן הכרחיות למדינות השותפות בכלכלה העולמית. לכן, מדינה שבה התמ"ג לנפש גבוה תוכל להשקיע גם בפיתוח תשתיות תקשורת

ג. (1) השפעות חיוביות של השימוש באמצעי תקשורת על פיתוח של מדינות פחות מפותחות:

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

7

- הקמת מפעלי הרכבה - הפיקוח נעשה בידי החברה הרב לאומית הנמצאת במדינה המפותחת, תוך שימוש באמצעי התקשורת השונים.
- חשיפה לתרבות המערב- מזון, לבוש, סרטים, מוזיקה..
- החשיפה מאפשרת רכישת השכלה ומיומנויות .
- מיקור חוץ- מתן שירותים למדינות אחרות תוך שימוש באמצעי התקשורת.
- צמצום הילודה.
- עלייה במעמד האישה.
- התרחבות הסחר בין מדינות מפותחות לפחות מתפתחות.
- הגירה לערים הגדולות

השפעות שליליות של השימוש באמצעי תקשורת על החברה במדינות הפחות מפותחות:

- מעקב צמוד על העובדים מצמצם את חופש הפעלה של העובד (עבודת במעקב של האינטרנט)
- פגיעה בחברות מסורתיות.
- איום למשטרים לא דמוקרטיים (האביב הערבי).
- פגיעה בחקלאות והתרוקנות הכפרים מכוח אדם מיומן / משכיל.
- בריחת מוחות.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<